מתן גרפינקל
משרד עורכי דין

24 ביולי 2018

לכבוד
מר ניר שוויקי
מנכ"ל בפועל
הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו
בית הדפוס 20
ירושלים

א.נ.,

הנדון: **קמפיין פרסומי מטעם שותפויות הגז ו/או משרדי ממשלה בעניין מיקומה של אסדת הגז של מאגר "לוויתן"**

בשם ארגון "שומרי הבית" אני מתכבד לפנות אליכם בעניין שבנדון, כדלקמן:

1. ארגון "שומרי הבית", בו חברים אלפים רבים של פעילים ברחבי הארץ שם לו למטרה להרחיק את אסדת הקידוח של מאגר "לוויתן" אותה מבקשת להקים חברת "נובל אנרג'י" מסמוך לקו החוף - אל פי הבאר בלב ים.

2. בחודשים האחרונים עוסק הארגון בקידומם של הפגנות, משמרות מחאה, סיקור תקשורתי, כנסים אקדמאיים וכיו"ב במטרה לקדם את מטרתו.

3. פעולותיו של הארגון לקידום מטרותיו אינן נופלות תמיד על אוזניים קשובות. בעוד שחלקים מן הארגונים הסביבתיים בישראל תומכים בלא סייג בעמדת הארגון, הרי שאחרים מתנגדים לה ולשיטתם יש להקים את האסדה במיקומה הנוכחי.

4. באופן דומה מומחים אחדים מן האקדמיה סוברים כי יהא זה אסון אילו תוקם בסופו של דבר האסדה בסמוך לחופי ישראל ואילו אחרים אינם שותפים לדעה זו.

5. גם השלטון המקומי אינו מאוחד בעניין זה. רשויות מקומיות רבות תומכות בפעילות הארגון, אך איגוד הערים הרלוונטי טרם גיבש עמדה החלטית בעניין. מחלוקות דומות ביחס למיקומה של האסדה קיימות גם בקרב חברי כנסת ישראל, מומחי ביטחון ועוד.

6. על רקע זה נודע לארגון כי בכוונת שותפויות הגז ובכלל זה חברת נובל אנרג'י, כמו גם משרדי ממשלה שונים, לפתוח, כבר בעתיד הקרוב, בקמפיין פרסומי בכלי התקשורת עליהם מפקחת הרשות השנייה שמטרתו היא להציג את עמדת השותפויות ומשרדי הממשלה בדבר מיקום האסדה. עמדה זו, מטבע הדברים מנוגדת לחלוטין לעמדתו של ארגון שומרי הבית.

7. בנסיבות אלה יש להזכיר את הוראות כלל 11 ל**כללי הרשות השניה לטלויזיה ורדיו (אתיקה בפרסומת בטלויזיה), תשנ"ד-1994** ואת כלל 5 ל**כללי הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו (אתיקה בפרסומת בשידורי רדיו), תשנ"ט-1999** (להלן: "**הכללים**") לפיהם:

> "לא ישדר בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו העברת מסר בנושא פוליטי, חברתי, ציבורי או כלכלי השנוי במחלוקת בציבור."

8. בנסיבות המקרה ניכר כי קמפיין חברה מסחרית כמו גם משרד ממשלתי בעניין מיקום אסדת הגז הוא מסוג המקרים הנופלים לגדרם של הכללים מקום בו הוא מבקש לנקוט עמדה בעניין המצוי במחלוקת עמוקה בציבור.

טלפון: 03-6561505 פקס: 03-6561503
ת.ד. 13145, תל-אביב 6113101 דוא"ל: matan@gm-law.co.il

9. הפסיקה כבר קבעה, כי ניתן לפרסם תשדיר המתייחס לנושא שנוי במחלוקת, כל עוד מרכיבו הדומיננטי הוא מידע אינפורמטיבי גרידא ואין בו ניסיון לשכנע לעמדה במחלוקת. ואולם, דומה כי אין צורך להרחיב מדוע קמפיין פרסומי, בעת הזו, לא נועד לצרכי לימוד הציבור אלא לצרכי שכנועו לנקיטת צד במחלוקת משמעותית הקיימת בישראל.

10. ויודגש. העיסוק במיקומה של אסדת הקידוח של מאגר לויותן הוא ויכוח עמוק ויסודי בציבור ואין מדובר במחלוקת או אי הסכמה "רגילה" הקיימת לעיתים בין גורמים שונים בנושאים סביבתיים, **אלא במחלוקת עזה בנושא המשפיע על הציבור בישראל, על כל רבדיו.**

11. כבבואה של גורמי מקצוע, אקדמיה, גורמים מסחריים ואחרים הציבור הישראלי חצוי בשאלת מיקומה העדיף של האסדה שכבר עומדת בסדר היום הציבורי והתקשורתי כפי שלא עמד מאבק סביבתי מעין זה בשנים האחרונות.

12. **בנסיבות אלה, הרי שאין לאפשר שידורם של תשדירי פרסומת מטעמן של חברה משותפיות הגז ו/או משרד ממשלתי ביחס למיקומה של אסדת "לוויתן", בכלי התקשורת המצויים בפיקוחה של הרשות השנייה מקום בו שידורים אלה ינסו להשפיע על המחלוקת העמוקה הקיימת בנושא זה בציבור.**

13. זאת ועוד. החשיבות שבמניעת הקמפיין כאמור רק מתחדדת נוכח המשאבים הכלכליים הבלתי מבוטלים שעומדים לרשות שותפויות הגז, חברות האנרגיה ומשרדי הממשלה. בהקשר זה יפים דבריו של בית המשפט העליון שהתייחס לעניין בציינו:

> "...מתעורר קושי רב מקום שבו נעשה שימוש בתשדירי פרסומת לצרכים שאינם מסחריים. במקרים כאלה מתעורר החשש כי גופים פוליטיים בעלי ממון יוכלו לרכוש בכסף זמן שידור על-מנת 'לשווק' את עמדותיהם במתכונת של תשדיר פרסומת ולקנות בדרך זו עדיפות על פני מתחרים פוליטיים שיכולת המימון שלהם פחותה. חשש זה, שייעשה שימוש בתשדירי פרסומת על-מנת לעקוף את המגבלות שמציבה 'דוקטרינת ההגינות', ויופר האיזון בהצגת עמדות שונות בנושאים השנויים במחלוקת בציבור, הוא אשר עמד ביסוד הסייגים שנקבעו בהוראות האיסור. הוראות סטטוטוריות אלה אוסרות כאמור על שידור פרסומות הכוללות מסרים ותכנים בנושאים פוליטיים וחברתיים השנויים במחלוקת, והן נועדו לשמר שוק רעיונות חופשי ואפקטיבי המגשים את עקרון חופש הביטוי לבל יהפוך 'בעל המאה' ל'בעל הדעה'."

14. מן המקובץ עולה אפוא, כי שותפויות הגז וחברות האנרגיה, שמשאביהן הכספיים אינם מצויים במחסור, מבקשים לקדם קמפיין פרסומי בעניין מיקומה של אסדת הגז – נושא המצוי בימים אלה במחלוקת עזה וחריפה בקרב הציבור.

15. **לאור האמור ובהתחשב בהוראות הכללים, אבקשך שלא לאפשר העלאת קמפיין העוסק במיקומה של אסדת לוויתן מטעם חברת נובל אנרג'י ו/או מי מהחברות בשותפויות הגז**

<u>והאנרגיה במסגרת כלי התקשורת המצויים בפיקוחה של הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, כמו כן יהא מקום לבחון בדקדקנות בקשות לקמפיינים מסוג זה ככל ויבקשו לקדמם משרדי ממשלה.</u>

16. נוכח לוחות הזמנים אודה לקבלת עמדתך למכתבי זה בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

מתן גרפינקל, עו"ד